

تاسیس سازمان تبلیغات اسلامی

(ما) معتقدیم این مجموعه ای که به عنوان سازمان تبلیغات اسلامی گرد هم آمده اند، بالاترین و منسجم ترین مجموعه ای هستند که در طول تاریخ تبلیغاتمان داشته ایم...

(ما) معتقدیم این مجموعه ای که به عنوان سازمان تبلیغات اسلامی گرد هم آمده اند، بالاترین و منسجم ترین مجموعه ای هستند که در طول تاریخ تبلیغاتمان داشته ایم.

چهره نورانی اسلام را برای جهانیان روشن نمایید که اگر این چهره با آن جمال جمیل که قرآن و سنت در همه ابعاد به آن دعوت کرده اند، از زیر نقاب مخالفان اسلام و کج فهمی های دوستان خود نمایان نمایند، اسلام جهانگیر خواهد شد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی)

رشد، شکوفایی و توسعه فرهنگها به تناسب و گستره اوجی است که از حصارها، محدودیتها و مرزهای جغرافیایی می گیرند. يك مكتب و ایدئولوژی به همان میزان می تواند از قدرت و قدمت بیشتری بهره مند باشد که بتواند در میدان حضور، با ملل و مردم بیشتری از جوامع بشری ارتباط برقرار کند. امروزه گرچه حقانیت مکاتب و فرهنگها را با میزان گستره جغرافیایی، حضور آنها در میان ملل و اقوام مختلف نمی توان محک زد، اما يك مكتب و ایدئولوژی، اگر برای ایجاد چنین ارتباط و موقعیتی جهش و اوج نداشته باشد، مسلماً در همان خاستگاه خود، در برابر امواج تهاجم فرهنگهای بیگانه دچار نابودی تدریجی خواهد شد. بر همین اساس مقوله تبلیغ و پیام رسانی در متن و شأن رسالت انبیا و پیروان صالح آنان به مثابه يك اصل و ضرورت اجتناب ناپذیر عینیت پیدا کرده است تا مشعل هدایت در جوامع بشری جاودان و تحقق عنایت خلقت آفرینش تأمین شود.

تبلیغات، به معنای مجموعه اعمال گفتاری، نوشتاری، رفتاری و تصویری است که به منظور نفوذ و تأثیرگذاری در شخصیت، افکار، عقاید و احساسات مخاطبان سازماندهی می شود و برای جهت بخشیدن به آنان در راستای هدف و مقصدی مشخص، هویت پیدا می کند. تبلیغات در بینش و فرهنگ اسلامی از جایگاه رفیع و ویژه ای برخوردار است. امام راحل(ره) تبلیغات را از اصول بسیار مهم اسلام عزیز معرفی نموده اند. این اصل و ضرورت مهم، همان شناساندن خوبیها و تشویق به انجام آنها و ترسیم بدیها و نشان دادن راه گریز و منع از آنهاست.

تاریخچه تبلیغ:

تاریخ، یعنی بعد زمانی تبلیغ را نمی توان از تاریخ حیات انسان تفکیک کرد. تبلیغات با نقطه آغازین خلقت انسان و هیبوط آدم بر زمین پیوند دارد، چرا که انسان از یکسو دارای فکر و اعتقاد است و از سوی دیگر مصالح حیاتی ویژه ای دارد که این دو اشکال گوناگون شخصیت مادی و معنوی او را تشکیل می دهند. بعلاوه میل به نفوذ و عشق به بقای شخصیت و دفاع از مصالح فردی و اجتماعی از فطرتهایی است که از خصیصه "حب ذات" سرچشمه می گیرد. با توجه به این مقدمه کوتاه، طبیعی است که انسان برای منتقل کردن تفکرات و معتقدات، یعنی: بخشی از وجود خویش و دیگر ایده ها و سمبل ها که با مصالح زندگی گره خورده است تلاش کند و در راه گسترش آنها که نهاد "شخصیت ادبی" اوست از هر وسیله ممکن یاری جوید. این همان تبلیغ است، یعنی رساندن و منتقل کردن افکار، عقاید و بازگو کردن ایده ها برای دیگران و سعی در گسترش آنها و جاودانه ساختن خود از این طریق.

به عبارت دیگر، تبلیغ از حیات فکری و ادبی و مصالح حیاتی انسان سرچشمه گرفته و از آن جدا شدنی نیست و علی رغم تحول و تطور وسایل ارتباطی و خیر رسانی و تبلیغ که روند زمام نشیب و فراز فراوان داشته و دارد. اصل تبلیغ با اهداف ثابت و همیشگی است.

از این خصیصه عمومی که بگذریم، پای معتقدات مذهبی در مسأله تبلیغ به نحو دیگری به میان می آید چراکه در دین، رساندن پیام الهی به عنوان يك تکلیف مطرح است و بر این اساس و با توجه به این که دین و عقاید مذهبی نیز همواره ملازم با انسانها بوده اند، نتیجه می گیریم که تبلیغ در چارچوبه ادیان و مذاهب، با به پای سیر تکاملی اندیشه ها و معتقدات انسان بخشی از فعالیتهای مذهبی را به خود اختصاص داده است. علی(ع) درباره عهد و میثاق الهی با فرزند آدم، در ابلاغ رسالت خداوندی می فرماید:

"خداوندا از فرزندان آدم پیامبرانی را برگزید و از آنان بر وحی و تبلیغ رسالت، پیمان گرفت تا رسم امانت نگهدارند. آنگاه که بیشتر مردم عهد خدا را دگرگون ساخته و حق او را نادیده انگاشته و شریکان به او نسبت دادند. و شیاطین با نیرنگ راه پرستش حق را بر آنان بستند، پس خدا رسولان خود را به سوی آنان گسیل داشت و پیام آوران خود را پیای فرستاد تا از مردم پایبندی به فطرت را بخواهند و نعمتهای فراموش شده خدا را به یادشان آورند و با تبلیغ حجت بر آنها تمام کنند و گنجینه های عقل ها را برانگیزند و آیات قدرت خداوندی را به آنها نشان دهند."

این گفتار ارزشمند، رسالت الهی پیام آوران خدا را در طول تاریخ حیات انسان آنگاه که انسانها به راه انحراف کشیده می شدند، شیاطین انس و جن، راه را بر بنی آدم قطع می کردند، بیان می دارد و تأکید می کند که رسالت تبلیغ حقیقی است، همپای فطرت و همدوش با احکام عقل و همجهت الهی و رمز رشد و تعالی کاروان انسانی در گستره زمان و بستر خاک...

تعریف تبلیغ:

تبلیغ در مفهوم کلی آن عبارت است از: رساندن پیام به دیگری از طریق برقراری ارتباط به منظور ایجاد دگرگونی در بینش و رفتار اوست و بر سه عنصر اصلی: پیام دهنده، پیام گیرنده و محتوای پیام مبتنی است. یا به عبارت دیگر تبلیغ عبارت است از روش یا روشهای به هم پیوسته(در قالب يك مجموعه)، برای بسیج و جهت دادن به نیروهای اجتماعی و فردی از طریق نفوذ در شخصیت، افکار، عقاید و احساسات آنها، به منظور رسیدن به يك هدف مشخص، که این هدف ممکن است سیاسی، نظامی، فرهنگی و... مشروع و یا نامشروع باشد.

تعریف تبلیغ در اسلام معنی و مفهوم خاصی پیدا می‌کند. با کمی تأمل در آیات الهی چنین به دست می‌آید که تبلیغ عبارت است از رسانیدن پیام خداوند به مردم به مردم به عنوان يك تکلیف اسلامي و محتوای پیام عبارت است از رسالت و دستورات آسمانی با هدف اتمام حجت و هدایت انسانها به سوی کمال. این تبلیغ براساس حکمت، مبانی منطقی و به دور از تحریف و خلافگویی صورت می‌پذیرد. امام خمینی "ره" و مسأله تبلیغات:

"مسأله تبلیغات يك امر مهمي است که می‌شود گفت که در دنیا در رأس همه امور قرار گرفته است، و می‌توان گفت که دنیا بر دوش تبلیغات است و... توجه داشته باشید که بالاترین چیزی که می‌تواند این انقلاب را در اینجا به ثمر برساند و در خارج صادر کند، تبلیغات است، تبلیغات صحیح. آنچه که هست، هیچ مبالغه نکنید. ما متاعمان يك متاعی است که محتاج به مبالغه نیست... باید با تبلیغات صحیح، اسلام را آنگونه که هست به دنیا معرفی نمایید... برای خدا تبلیغات کنید که تبلیغات امر مهمی است. به همان اندازه که تبلیغات برای مستکبرین و زورگویان مضر است به همان اندازه و یا بیشتر برای مستضعفین مفید است... ... سلاح تبلیغات برنده تر از کارد سلاح در میدانهای جنگ است..."

روند شکل گیری سازمان تبلیغات اسلامی: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی نهاد شورای عالی تبلیغات اسلامی در اول تیر ماه 1360 به صورت نهادی منسجم، مستقل و وابسته به ولایت فقیه با اراده امام فقید "ره" و به منظور پرداختن به امر تبلیغات به وجود آمد:

" تبلیغات دینی مردمی، سازماندهی و هدایت نیروهای مومن و تشکلهای مردمی و ایجاد شبکه های وسیع ارتباطی با حزب الله، احیا، اشاعه معارف، فرهنگ و تاریخ شیعه، تنویر افکار عمومی در مقابله با تبلیغات سوی تهاجم فرهنگی دشمنان، رفع نیازهای فرهنگی افشار جامعه به ویژه جوانان، تدوین و انتشار کتب، جزوات و نشریات مناسب به منظور معرفی علوم، معارف فرهنگ، تمدن اسلامی و تبیین مواضع انقلاب اسلامی، سازماندهی و اعزام مبلغ و مربی دینی به داخل و خارج آن" از متن انقلاب متولد شد و در گذرگاههای حساس و خطیر سالهای گذشته که سرشار از بحران و توطئه، همراه با دسیسه و تهاجمات مختلف دشمنان اسلام در حذف انقلاب و فرهنگ اسلام ناب محمدی(ص) بوده است، نضج گرفت و رشد کردو بزرگانی چون آیات عظام جنتی، مهدوی کنی و امامی کاشانی و شهیدان گرانقدری چون حجت السلام حقانی و... در این مسیر زحمتهای فراوانی کشیدند.

این نهاد انقلابی در سیر تکاملی خود، در 1360/1/14 با دست خط مبارک امام خمینی "ره" به سازمان تبلیغات اسلامی تغییر نام یافت و آیت الله جنتی از سوی ایشان به ریاست این سازمان برگزیده شد. امام خمینی "ره" در حکمی به ایشان فرمودند:

"... امیدوارم با تلاش پیگیر و با استفاده از همه نیروهای مومن به انقلاب و اسلام، از عهده این مهم برآیید. تبلیغات که همان شناساندن خوبیها، تشویق به انجام آن، ترسیم بدیها و نشان دادن راه گریز و منع از آن است، از اصول بسیار وهم اسلام عزیز است. ان شالله در محدوده توانتان، نقاط کور و مجهول را برای مردم شریف ایران و جهان اسلام باز و روشن نمایید و چه‌ربوب اسلام ناب محمدی که در ترسیم قهر و خشم و کینه مقدس و انقلابی علیه سرمایه داری غرب و کمونیزم متجاوز شرق است و نیز راه مبارزه علیه ریا، حيله و خدعه را به مردم و بخصوص جوانان سلحشورمان نشان دهید.

این مسأله که، نظام در اهداف خود جدی است به هیچ کس شوخی ندارد و در صورت به خطر افتادن ارزشهای اسلامی در هر موقعیت قاطعانه برخورد می‌نماید، باید به عنوان يك اصل خدشه ناپذیر برای تمامی دست اندرکاران و مردم تبلیغ گردد..."

تصویب وظایف اساسی سازمان تبلیغات اسلامی: پس از ارتحال امام "ره" و پایان هشت سال دفاع مقدس، ضرورت گسترش فعالیتهای فرهنگی و تبلیغی دوچندان شد و رهبر آگاه و دلسوز انقلاب اسلامی در دیدار با مبلغان و مسولان و کارگزاران فرهنگی کشور برای تبلیغ و استفاده از بارهای نوین تبلیغ تأکید داشته اند تا آنکه در تاریخ 71/4/11 مقام معظم رهبری هیأت امنای سازمان تبلیغات اسلامی را تعیین و آیت الله جنتی را به ریاست هیأت امنای انتخاب فرمودند و در تاریخ 71/4/8 حجت السلام والمسلمین محمدی عراقی را به عنوان رئیس سازمان تبلیغات اسلامی منصوب نمودند.

از اقدامات اولیه هیأت امنای، تصویب وظایف اساسی سازمان بود که توسط مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای "مدظله العالی" در تاریخ 71 / 12 / 26 به سازمان تبلیغات اسلامی ابلاغ شد. وظایف اساسی سازمان تبلیغات اسلامی:

- وظایف سازمان در 21 مورد به شرح زیر تدوین شده است:
- 1- سیاستگذاری، برنامه ریزی، هدایت، سازماندهی، پشتیبانی و نظارت بر تبلیغات دینی مردمی.
  - 2- زمینه سازی برای سازمان یافتن نیروهای مومن و پیدایش تشکل های لازم برنامه ریزی و هماهنگی به منظور تقویت و هدایت مداوم انجمنهای اسلامی و جمعیتهای مشابه و نظارت بر فعالیت آنها در جهت ارتقا کیفیت حضور نیروهای حزب الله در صحنه های فرهنگی و اجتماعی.
  - 3- تلاش در جهت احیا و اشاعه معارف، فرهنگ و تاریخ تشیع از همه راههای ممکن با تأکید بر وحدت تمام مذاهب اسلامی و حراست از آن، با همکاری مرتجع و نهادهای ذي ربط.
  - 4- تحقیق و بررسی در خصوص تبلیغات سو و تهاجم فرهنگی دشمنان و شناسایی ترفندهای تبلیغی علیه اسلام و انقلاب اسلامی با هماهنگی سایر دستگاههای ذي ربط و ارائه سیاستهای لازم در جهت خنثی سازی آنها و تنویر افکار عمومی.
  - 5 - انجام مطالعات راهبردی و بررسیهای کاربردی در زمینه نیازهای فرهنگی افشار مختلف جامعه بویژه جوانان و طراحی برنامه ها و شیوه های تبلیغی نوین و اصلاح و احیای روشهای سنتی در تبلیغات اسلامی.
  - 6- تدوین و انتشار کتب و نشریات مناسب و ضروری به منظور معرفی فرهنگ و تمدن اسلامی و تبیین مواضع انقلاب اسلامی و انجام پژوهشهای لازم بویژه در زمینه نظام تربیتی، مبانی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی حکومت اسلامی و حمایت از پژوهشگران متعهد.
  - 7- تلاش در جهت هدایت افکار عمومی با استفاده از رسانه های همگانی و فعالیت مستقیم رسانه ای در صورت لزوم.
  - 8- شناسایی، معرفی آثار فرهنگی، هنری افراد و شبکه های تبلیغی - مردمی جامعه اسلامی، تهیه، عرضه فرآورده ها و آثار نمونه فرهنگی - هنری در جهت ارائه الگوهای مناسب هنرمندان متعهد و انقلابی و حمایت از آنان.

9. برنامه ریزی، زمینه سازی و انجام اقدامات لازم برای هر چه فعالتر شدن افراد تأثیرگذار، مانند: روحانیون، دانشگاهیان، معلمان و هنرمندان در جهت رشد فرهنگ اسلامی و مقابله با آثار نامطلوب فرهنگهای بیگانه.
10. برنامه ریزی، نظارت و هماهنگی در برگزاری هر چه بهتر مراسم و شعائر انقلابی و دینی در داخل و خارج از کشور با مشارکت کلیه نهادهای مردمی و دولتی.
11. همکاری با وزارتخانه ها، دستگاههای دولتی و وابسته به دولت و نهادهای انقلابی به منظور تعمیق و گسترش فرهنگ و معارف اسلامی در محیط سازمانهای دولتی و نهادهای انقلابی.
12. تأسیس و اداره موسسات آموزشی و مراکز دانشگاهی در جهت تربیت مبلغان کارآمد، هنرمندان متعهد و مربیان دینی.
13. تأسیس مراکز اطلاع رسانی تخصصی، تبلیغی و دینی.
14. سازماندهی و اعزام مبلغ در سراسر کشور بویژه مناطق محروم با همکاری روحانیت و مردم.
15. سازماندهی و اعزام مبلغ و مربی دینی به خارج از کشور با همکاری مراجع ذی ربط.
16. هدایت و حمایت انجمنهای اسلامی و تشکلهای اسلامی - مردمی خارج از کشور و نظارت بر آنها.
17. برنامه ریزی فرهنگی و تبلیغی جهت ایرانیان و علاقمندان فرهنگ فارسی در خارج از کشور با تأکید بر خدمات متقابل اسلام و ایران، با همکاری و هماهنگی مراجع ذی ربط.
18. برگزاری کنفرانسها، جشنواره ها و نمایشگاه های بین المللی مردم در داخل و خارج از کشور به منظور تعمیق و گسترش معارف اسلامی و فراهم کردن زمینه شرکت هنرمندان و شبکه های تبلیغی - مردمی در کنفرانسها، نمایشگاه و جشنواره های فرهنگی.
19. انجام همکاریهای فرهنگی - تبلیغی با مراکز اسلامی و فرهنگی داخل کشور و مراکز اسلامی و فرهنگی خارج از کشور در راستای اهداف سازمان و به منظور تأمین ارتباط افراد و مراکز اسلامی و فرهنگی - مردمی. داخل کشور با سایر ملل و ایجاد زمینه های فرهنگی برای تألیف قلوب آنان با هماهنگی سایر مراجع ذی ربط.
20. نظارت بر ترجمه متون دینی و تعیین ضوابط و مقررات مربوط به تهیه، ترجمه و انتشار این متون جهت بهره برداری در خارج از کشور.
21. نظارت بر چاپ و نشر قرآن از طریق تربیت مربی، تدوین جزوات آموزشی و همکاری با وزارتخانه های ذی ربط جهت گسترش آموزش و معارف قرآن کریم.